листопад 2006

МІСІОНАР

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

XII

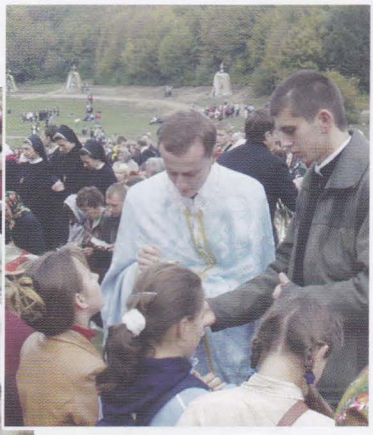

Міжнародна проща вервиці за єдність Церкви

ЗМІСТ

***Слово редактора*.....3**

Наміри Апостольства молитви *на листопад*.....5

Наміри Апостольства молитви *на грудень*.....7

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
Святе Письмо в документах Католицької Церкви.....8

Тетяна ЛУЦИК, Лідія ГУБИЧ
Живемо тому, що Бог полюбив нас.....14

Любов ДІВЧУР
Умерти за Христа — значить вічно жити.....19

о. Йосафат РОМАНИК, ЧСВВ
Змова.....20

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Біля стіп Цариці Покуття.....22

с. Домініка ДАНКАНИЧ, ЧСВВ
Сильний духом і незламний у вірі.....24

Тетяна ЛУЦИК, Лідія ГУБИЧ
Життя під знаком милосердя.....26

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
Дім їх був підпільним храмом.....29

Богдана ГУНКЕВИЧ
...З любов'ю у серці.....30

о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Ангел у людському тілі.....32

Ієромонах Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ,
головний редактор

Слава Ісусу Христу!

Приходить час, коли свята Церква пропонує нам глибше задуматися над Тайною Божого Воплочення. Для цього, вже від кінця листопада ми входимо в сорокаденний період передріздвяного посту, який називаємо Пилипівкою, оскільки він розпочинається відразу після дня св. апостола Пилипа, 28 листопада. Піст для Церкви завжди залишався засобом, щоб приборкати свої низькі пристрасті і в чистоті душі по-новому поглянути на Божий план щодо нас, примиритися з Ним та оновити наші стосунки із Всевишнім та ближніми. Христос наголошує, що піст сам по собі не є метою нашого життя і його ніколи не можна трактувати як мету. Тому не варто виставляти на загал свої досягнення в цьому: «Коли ж ви постите, не будьте сумні, як лицеміри: бо вони виснажують своє обличчя, щоб було видно людям, мовляв, вони постять. Істинно кажу вам: вони вже мають свою нагороду. Ти ж, коли постиш, намасти свою голову й умий своє обличчя, щоб не показати людям, що ти постиш, але Отцеві твоєму, що перебуває в тайні; і Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі» (Мт 6,16-18). Результат посту може бути тільки один — глибше відношення до Бога та радість від спілкування з ближніми. Якщо його немає, ми не правильно тлумачимо піст і його мету.

Приступаючи до часу приготування до свята Христового Різдва, кожен з нас покликаний проаналізувати теперішній стан своєї душі, зробити глибокий іспит

сумління і визнати всі недоліки, перепони і гріхи, які заважають нам у живому спілкуванні з Богом. Ніколи не можемо бути задоволені тим, що ці сорок днів провели в обмеженнях та терпіннях, бо вони — тільки засіб для осягнення вищої мети. Тому, якщо хтось буде задоволений, що не переступив жодного припису посту, але натомість не простив свого ближнього, не вдосконалив молитви, не змінив ставлення до обов'язків — такий піст не мав жодного значення і людина даремно терпіла голод та інші обмеження!

Саме поняття навернення передбачає, що людина змінить *напрям руху*, тобто, повинен змінитися швидше спосіб мислення, мотивації, наміри, а тільки після того може змінитися поведінка. Дуже шкода, що багато людей, хоча й точно і скурпульозно притримуються приписів посту, все ж продовжують жити, як «*стара людина*», вірячи в забобони чи приносячи зло іншим людям. Христос закликає не показувати, що ми постимо, а поглянути новими очима на Таїнство Бога Отця, пізнати Євангелію і в її світлі свої помилки і хиби. Для цього не треба, щоб люди бачили, що ми, мовляв, постимо.

Вступаючи в цей благословенний час приготування, побажаймо собі відповідальності за свою душу, щоб змогти не тільки дивуватися народженню Божого Сина, а й через Його народження побачити себе, свою цінність в Божих очах (не стільки в наших), збагнути значення Воплочення для нашого життя, прихилитися до Божого плану нашого спасіння і не шукати власних шляхів вирішення проблем. У листопаді маємо досить часу, щоб разом зі святими нашої Церкви у молитві споглядати на чудові Божі діла, згадуючи, що всі вони сталися завдяки Воплоченню Божого Сина. Якщо Він сам захотів стати людиною, то як сильно перейнятий тим, щоб ми були добрими людьми і Божими дітьми!

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Головний редактор
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ

Літературна редакція
Богдана ЩУРКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Микола ЯЦКІВ

Заснований у 1897 році
Засновники — Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Передплатний індекс — 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел./факс 72-46-94 e-mail: misionar@lviv.farlep.net

Підписано до друку 26.10.2006 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер». 80300, Львівської обл., м. Жовква, вул. Василіянська, 8.

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонар", 2006

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

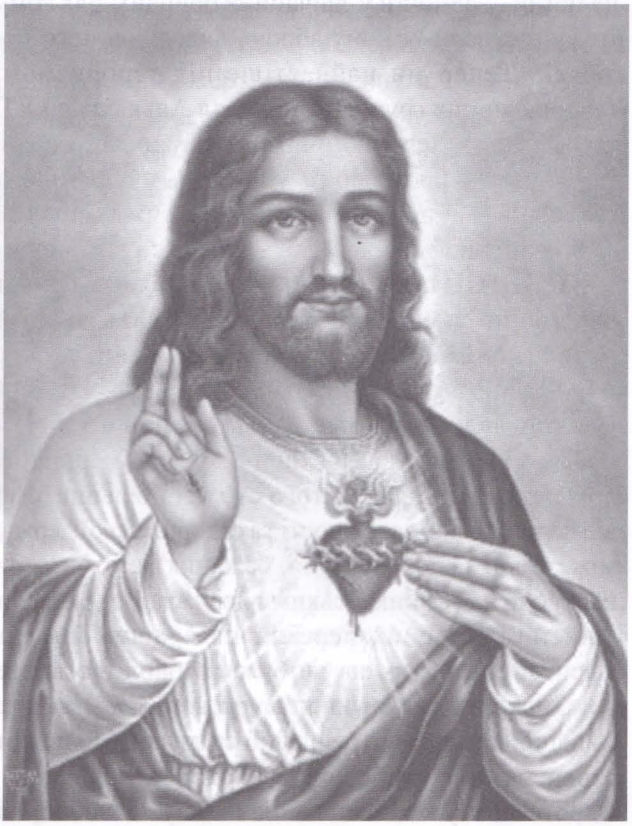

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД

(Поблагословені Святішим Отцем)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб у всіх країнах світу був назавжди викорінений будь-який вид тероризму.

Світ перебуває у стані постійної політичної боротьби за владу чи певні впливи. Ця боротьба часто є нерівною, тому що одні політичні сили є могутнішими, а інші або слабкими, або такими, що не мають достатньої підтримки в суспільстві. Для того, щоб ця боротьба виглядала, бодай якимсь чином, рівною, політичні сили та рухи вдаються до насильства над тими, над ким можуть його вчинити. Такий вид

боротьби називаємо тероризмом. Найчастіше від нього страждають невинні люди, які жодним чином не задіяні у згаданій боротьбі. Не варто думати, що до терористичних дій вдаються тільки слабші сторони. Варто згадати, що коли США не могли перемогти у звичайних бойових діях комуністичних партизанів у В'єтнамі, то застосували хімічну зброю, внаслідок чого постраждали сотні тисяч невинних людей. Тепер ми найчастіше під тероризмом розуміємо напади підпільних терористичних груп як наприклад Алькаїда чи ЕТА, але не можемо зняти з шальок терезів також терористичні дії великих світових сил проти звичайних людей. Вже саме визначення тероризму показує, що це цілком нечесний та аморальний спосіб боротьби, він противиться всім Божим і моральним законам. Тому молімося, щоб будь-який вид тероризму був назавжди викорінений в усіх країнах світу.

МІСІЙНИЙ: Щоб християни разом з людьми доброї волі у суспільстві об'єднали свої зусилля, аби розірвати старі й нові кайдани, що заважають розвиткові африканського континенту.

Від давніх часів більшість територій Африки перебувала під владою інших держав. Цей континент відігравав роль сировинного додатку для розвинених країн, крім того протягом історії людей з іншим кольором шкіри вважали людьми нижчого сорту. В другій половині двадцятого століття більшість африканських народів звільнилась від колоніальної залежності та створила свої держави. Однак, злиденність населення, міжетнічні непорозуміння, бажання багатих держав іншими способами втримати контроль над африканськими державами призвели до того, що ці держави не змогли здійснити якісних перемін на краще. Так само й політична еліта багатьох африканських держав не була готовою до нових умов, тому в багатьох країнах встановились жахливі диктатури, континент загруз у війнах та військових конфліктах та національному чи релігійному ґрунті. Ми повинні бути свідомі, що кожна людина створена на образ і подобу Божу та покликана до вічного щастя у Небесному Царстві. Тому кожна повинна осягнути свободу дітей Божих. Молімося разом, щоб люди на африканському континенті звільнилися від внутрішньої залежності від гріха, пізнали Істину, а також за те, щоб усувалися наслідки колоніального правління чи новітніх нелюдських політичних систем у цій частині світу, а його мешканці з радістю і надією могли жити і очікувати майбуття.

МІСЦЕВИЙ: Щоб усі вірні України частіше зверталися з проханнями про заступництво до нових українських Слуг Божих і блаженних, сприяючи таким чином проголошенню нових блаженних і святих українського народу.

Жива людина потребує спілкування з іншими людьми від самого дитинства й аж до самої смерті. Правдива любов не проминає ніколи. Ми віримо і знаємо, що ті, кого ми любимо, живуть вічно згідно із словом Христовим: «Хто в мене вірує, той, навіть і вмерши, житиме» (Ів 11,25). Спільнота святих — це єднання всіх християн, які живуть на землі, в чистилищі чи у Небі. Церква завжди ставить нам святих і

блаженних, які жили між нами недавно, в подібних до наших обставинах, зберегли віру й осягнули вічне життя, як приклад для наслідування. Тому й заохочує якомога більше молитися до них, спілкуватися з ними, живими у Бозі, щоб, маючи перед очима їхній подвиг, долати життєві труднощі та осягати Небесне Царство. Тому молімося, щоб ми відкрили якомога більше таких святих, щоб Церква це проголосила і так подала для нас свідчення правдивої віри і жертвенного життя.

ПОКРОВИТЕЛІ НА ЛИСТОПАД
СВЯТІ ЗИНОВІЙ ТА ЗИНОВІЯ (12 ЛИСТОПАДА)

За правління імператора Діоклетіана жив у Малій Азії побожний християнський лікар Зиновій, який мав дар від Бога чудесним способом оздоровлювати хворих. Був він дуже милосердним, і зі своєї спадщини, яку одержав після смерті батьків, давав щедру милостиню вбогим. Разом з ним жила його рідна сестра Зиновія, яка вела вбоге й тихе християнське життя.

Завдяки побожності й чудам Зиновія люди його знали, шанували і любили, а згодом вибрали єпископом. Зиновій та Зиновія, яких ув'язнили під час переслідування християн, прославили Бога мученицькою смертю від меча.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ

Загальний: Щоб Ісус Христос, лагідний і сумирний серцем, надихнув державних мужів кожного народу використовувати свою владу в мудрий і відповідальний спосіб.

Місійний: Щоб у кожній країні світу місіонери з радістю і захопленням виконували своє служіння, вірно наслідуючи Ісуса Христа.

Місцевий: Щоб в Україні створювались нові і розвивались вже існуючі доброчинні організації, а заможні люди запалювались духом меценатства.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ГРУДЕНЬ
СВЯТА ВАРВАРА (17 ГРУДНЯ)

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
Крехів

СВЯТЕ ПИСЬМО В ДОКУМЕНТАХ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Свята Церква від початку свого існування ставилася з глибокою пошаною до книг Біблії. Вважала їх, поряд з святим Переданням, частиною скарбниці Божого Об'явлення. У книгах Старого і Нового Завіту християнська Церква знаходила основу своєї віри та закон і норму щоденного життя. Дбала про збереження священних книг та їх правильне пояснення.

Таку ж дбайливість у відношенні до Святого Письма Католицька Церква виявляє і в наш час. Короткий перегляд офіційних документів Учительського уряду Церкви протягом останнього століття дасть нам можливість не тільки у цьому переконатися, але побачити, як поступово Церква поглиблює своє розуміння Святого Письма.

Нові питання вимагають нових відповідей

Дев'ятнадцяте століття було часом не лише великих соціально-політичних, економічних змін, але й величезного поступу в галузі як природничих, так і гуманітарних наук, а також культурного розвитку. Зріст суспільної свідомості привів не тільки до скасування таких принизливих інституцій визиску, як кріпосна праця, цілковита залежність від панів чи роботодавців, але привів до формування національної свідомості у різних народів. Так настало остаточне об'єднання за національними ознаками колись розрізнених володінь у держави, такі як Італія, Німеччина. Водночас розвиток наук привів до ламання закорінених стереотипів, а також до нових запитань, відповіді на які, здавалося, суперечили деяким правдам віри.

Гіпотеза Чарльза Дарвіна про походження видів, яка з часом розвинулася в теорію еволюції, хоч не мала ще достатньої доказової бази, здавалося, ішла всупереч правді про походження людини від Бога. Нелегко було її погодити з описами перших глав Книги Буття про створення світу і людини.

Дослідження старовинних цивілізацій у басейнах рік Нілу, Тигру та Євфрату

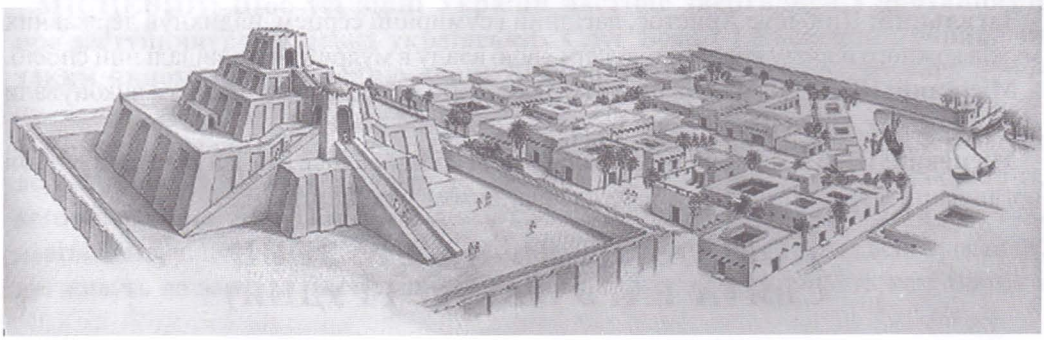

привело до несподіваних відкриттів, які виявили сліди цивілізацій давніших і більш розвинутих, як та, у Палестині. Стало відомо, що деякі біблійні оповідання далеко не перші і не найбільш оригінальні літературні твори, а деякі з них таки мають ознаки запозичень з творів інших, більш давніх культур: стародавньоєгипетських гімнів, вавилонських епосів тощо.

Навіть описи історичних подій у Біблії не завжди легко можна було погодити з даними, відомими з позабіблійних джерел. Повстання нових течій у філософії та дух епохи раціоналізму, який наголошував на можливостях розуму і посувався аж до заперечення існування надприродного, вів до сумнівів у питаннях віри в Бога та Об'явлення. Здавалося, що розвиток техніки та відкриття у галузі фізики, невдовзі приведуть до пояснення різних явищ виключно раціонально, без відношення до Бога.

Зріст зацікавлення літературою, в тому числі більш старанне дослідження змісту самої Біблії, вів до постановки запитань, на які навіть самі вчені-біблісти не вміли, покищо дати виваженої та врівноваженої відповіді. Запитання ставилися в дусі часу, старі відповіді уже не задовольняли, а нових ще не було, треба було їх шукати. Крім того, значно швидший розвиток біблійних наук у протестантському середовищі тієї епохи ставив серйозний виклик перед Католицькою Церквою, бо висновки цих біблійних досліджень часто не враховували суттєвих правд католицької віри, а то і суперечили їм.

Біблійна енцикліка папи Льва XIII

У такій-от атмосфері жила і діяла Церква наприкінці XIX ст. Як відомо, Папська держава була тоді уже обмежена до Ватикану, бо решту її колишніх територій насильно здобуто і приєднано до Італійської республіки. Папа, хоч позбавлений земельних володінь, не тільки залишався моральним авторитетом, але надалі був найвищим пастирем у Церкві, за яким І Ватиканський собор 1870 р. визнав не тільки право почесної зверхності серед інших єпископів, але і посідання найвищої влади у Церкві.

Дбаючи про чистоту віри та бажаючи піднести авторитет Божого Об'явлення в нових часах, папа Лев XIII (1878-1903) 18 листопада 1893 року видав окружний лист (енцикліку) «Providentissimus Deus» про вивчення Святого Письма (назва папських документів береться, як правило, з перших їх слів, які, звичайно, не становлять повного речення. Назва цієї енцикліки по-українськи: «Незрівнянний у провидінні Бог»). У ньому папа передусім пригадує правду про натхнений характер Біблії, її значення для життя і місії Церкви, переглядає коротко історію її вивчення у різних періодах історії Церкви, а відтак переходить до актуальних питань свого часу.

Вказуючи на помилки у розумінні Святого Письма, давні і нові, папа Лев XIII звертає увагу на необхідність підготовки вчених, які могли б дослідити і оборонити правду, та подає принципи правильного підходу у вивченні та навчанні Святого Письма. Нагадує папа про необхідність зважати на думку Церкви, щоб пояснення кожного біблійного тексту було згідне з думкою Вчительського уряду Церкви та з цілістю католицького вчення. Треба враховувати досвід Отців Церкви, як і думку інших католицьких дослідників, і пам'ятати, що Святе Письмо є натхненим в цілості.

Папа нагадує, що Святе Письмо є душею богослов'я, яке не буде плідним, коли не черпатиме силу з чистих джерел Об'явлення, і закликає до вивчення східних мов, зокрема тих, у яких біблійні книги постали. Порушує питання відношення між богослов'ям та природничими науками, пригадуючи норму, що правда правді не може суперечити, тому не може бути і мови про протиставлення результатів наукових досліджень даним Об'явлення, бо віра не суперечить науці, а мета їх обох — пізнання правди. Потверджує Лев XIII також вчення про непомильність Біблії, яке ґрунтується на правді про те, що Бог не може ніколи бути причиною жодної помилки. Папа говорить, що Святий Дух, як основний автор Святого Письма, так натхнених авторів «побудив і спонукав до писання своєю надприродною силою, так їм допомагав під час писання, що усе те і тільки те, що Він хотів, і правильно сприйняли розумом, і мали бажання вірно записати, і його виразили у спосіб безперечно правдою: інакше Він не був би автором цілого Святого Письма».

Наприкінці папа Лев XIII закликає усіх християн-католиків до діяльної участі у вивченні та поширенні Святого Письма.

Бачимо в цьому документі широту горизонтів думки папи Льва XIII (хоч програма біблійних досліджень була тільки насвітлена), його відкритість на пошуки нових засобів та підходів у вивченні Біблії. Цей же папа, наприкінці свого понтифікату, 30 жовтня 1902 року, заснував Папську біблійну комісію, у склад якої ввійшли деякі кардинали та визначні католицькі вчені-біблісти, поставивши їй завдання: сприяти розвиткові біблійних студій у Католицькій Церкві, а також давати свою оцінку щодо різних питань, зв'язаних з дослідженням Біблії.

ПАПА ЛЕВ XIII

Через кілька років пізніше, 7 травня 1909 року, папа Пій X (1903-1914) своїм апостольським листом «Вибраний виноградник» (лат. «Vinea electa») заснував Папський біблійний інститут у Римі для якнайефективнішого сприяння розвиткові біблійного вчення та усіх дотичних наук, згідно з духом Католицької Церкви. Одним з його завдань стала підготовка фахівців з біблійних наук.

Енцикліка папи Венедикта XV

15 вересня 1920 р. папа Венедикт XV (1914-1922) опублікував енцикліку «Spiritus paraclitus» (з лат. «Дух утішитель»), яку присвятив 1500 річниці від смерті св. Єроніма, визначного вченого, дослідника і перекладача Святого Письма. У цьому документі папа хотів подати деякі важливі думки про Святе Письмо, маючи за незрівнянний приклад св. Єроніма. На початку послання він нагадує обставини життя і праці святого, потім переходить до аналізу його творів та вчення про Святе Письмо. Має на меті подати, з користю для католицьких дослідників, ясні принципи інтерпретації Святого Письма, які застосовував святий Єронім.

Папа Венедикт XV перестерігає перед надто вільним і легковажним підходом при дослідженні Біблії і подає цілий ряд хибних поглядів, які не мають нічого спільного з правильним розумінням натхнених книг. Він вдивляється в особу св. Єроніма, в його любов до Святого Письма, його дбайливість і ретельність у праці, а також підкреслює значення Біблії для розвитку духовного життя, для оборони правд віри, для практикування християнського життя. Папа підкреслює, що тільки витривале дослідження Біблії в дусі молитви і віддання себе Богові принесе солодкі плоди пізнання Богом об'явленої правди. Наголошує, ідучи за святим Єронімом, що в інтерпретації священних текстів треба завжди виходити від їх буквального значення, а вже потім шукати можливого духовного чи символічного значення.

ПАПА ВЕНЕДИКТ XV

Енцикліка папи Пія XII

У 50 річницю від написання енцикліки «Providentissimus Deus», 30 вересня 1943 року, папа Пій XII (1939-1958) оголошує своє апостольське повчання, енцикліку «Divino afflante Spiritu» («За натхненням Божого Духа»). У цьому документі він не тільки намагався наново підкреслити суттєві елементи повчання своїх попередників на престолі св. Петра і подати вчення Церкви щодо Біблії та способу її дослідження, розуміння, викладання, а й зробив змістовний підсумок цілої 50-ти літньої праці католицьких вчених і дослідників Святого Письма.

На початку папа нагадує, що свята Церква Божі книги, «цей скарб, дарований їй із Неба, зберігає, як пречінне джерело та божественну норму правди віри й моралі. Як його прийняла чистим з рук Апостолів, так з усякою обережністю

його зберегла, його оборонила перед усяким хибним і помилковим тлумаченням та турботливо його використала з метою принести душам вічне спасіння». Метою енцикліки є потвердити вчення Церкви та повчити про те, «чого, як здається, вимагають теперішні часи».

Папа коротко підсумовує вклад у розвиток біблійних наук та поширення знання Святого Письма серед вірних католиків своїх попередників на апостольському римському престолі: Льва XIII, Пія X, Венедикта XV та Пія XI.

Центральною і головною частиною енцикліки є повчання про герменевтичні критерії підходу до Біблії, тобто про спосіб тлумачення та дослідження Святого Письма в наш час.

Папа Пій XII звертає увагу на те, що за останні півстоліття, внаслідок праці археологів та дослідників, з'явилося багато знахідок і документів, які дають можливість пізнати «мови, літератури, події, звичаї та культи найдавніших народностей». Було віднайдено багато старовинних папірусів, опубліковано давні рукописи біблійних Книг, краще досліджено твори Отців Церкви. Таким чином, повстала необхідність використати ці знахідки, щоб у їх світлі «дослідити глибше Божі Сторінки, висвітлити їх з більшою точністю, викласти їх з якнайбільшою ясністю».

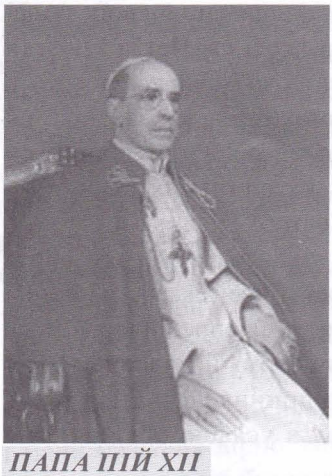

ПАПА ПІЙ XII

Папа настоює на тому, що дослідники Святого Письма повинні серйозно вивчати біблійні мови, а також інші мови Сходу, щоб мати можливість виконати своє завдання, підкреслює необхідність застосування принципів критики тексту, тобто наукової оцінки його вірогідності, при дослідженні поодиноких рукописів, бо нерідко копіювальники при їх переписуванні вносили ненавмисні або і навмисні зміни. Папа наголошує, що необхідно здійснити видання оригінальних текстів Святих Книг та їх старовинних перекладів згідно з цими принципами і нормами. Також необхідно здійснювати, з потвердженням церковної влади, переклади Біблії з оригінальних мов на сучасні.

З-посеред усіх завдань дослідників Біблії «найвищим є віднайти та подати справжню думку святих Книг». Тому, «їх найбільшим старанням має бути те, щоб дійти до визначення і уточнення, яким є так званий *буквальний смисл* біблійних слів». У віднайденні буквального значення може допомогти знання мови, контексту, порівняння подібних місць чи висловів. При цьому не треба забувати, що Писання є богонатхненим та дорученим Церкві, тому слід брати до уваги пояснення і проголошення її Вчительського уряду, вислови Святих Отців та «аналогію віри» (не може бути суперечності між правдами віри). Щодо духовного значення поодиноких біблійних текстів, тут треба деякої обережності, щоб не надавати словам і подіям того значення, якого насправді не було в Божому задумі.

Папа закликає католицьких вчених вивчати твори святих Отців, Учителів Церкви та визначних біблійних коментаторів попередніх століть. Водночас вказує на те, що у наші часи стали доступними багато відомостей, які були незнані навіть для самих Отців, тому сучасний дослідник Святого Письма не тільки має доповнювати те, що не дослідили Отці, його завдання значно ширше. Ілюструючи це, Папа звертає увагу на таке делікатне питання, як природа і наслідки Божого натхнення, і стверджує, що католицькі богослови, ідучи за вченням святих отців, а особливо св. Томи з Аквіну, дослідили і вияснили це питання з більшою точністю і витонченістю, як в попередні віки. Папа пише: «Виходячи у своїх пошуках з принципу, що святий автор у написанні святої книги є органом, тобто знаряддям Святого Духа, але знаряддям живим і обдарованим розумом, правильно спостерігають, що він під Божою дією у такій мірі вживає власних здібностей та можливостей, що з книги, яка повстала з його праці, усі можуть легко розпізнати власну його вдачу і немов його особисті властивості та його характер. Отож, коментатор з усією пильністю, не занедбуючи цих нових роз'яснень, які сучасні дослідження принесли, буде старатися розпізнати, якою була вдача святого автора, які обставини його життя, у який час жив, які писемні чи усні джерела використовував, які форми вислову вживав. Так зможе точніше пізнати, ким був гагіограф (святописець), і що хотів сказати у своєму творі. Кожний знає, що найвищою нормою інтерпретації є розпізнати і визначити, що хотів сказати письменник».

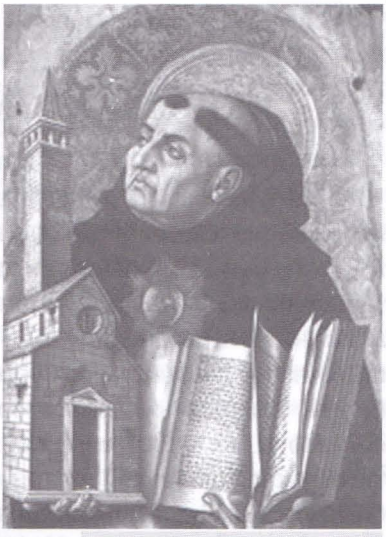

ТОМА АКВІНСЬКИЙ

Звертає увагу і на те, що при дослідженні думки авторів Святого Письма треба враховувати спосіб висловлювання і мислення їх сучасників, бо вони вживали форм та стилів, які були у вжитку в їх середовищі. Крім того наголошує на необхідності правильного визначення літературних жанрів, яких письменники вживали, бо без цього не вдасться правильно зрозуміти змісту їхніх творів.

Папа, пригадує, що Святе Писання має бути основою у проповідуванні Слова Божого в Церкві, подає норми вивчення Святого Письма в католицьких семінаріях, пригадує, що центром Святого Письма є Христос, і що духовне життя бере початок і силу для розвитку від читання і роздумування над Біблією.

Енцикліка «Divino afflante Spiritu» поклала край недовір'ю багатьох католиків до сучасних біблійних досліджень, потвердила цінність творчого здобутку кількох поколінь католицьких біблістів, а також була важливим кроком у розвитку вчення Католицької Церкви.

(продовження буде)

Тетяна ЛУЦИК, Лідія ГУБИЧ

ЖИВЕМО ТОМУ, ЩО БОГ ПОЛЮБИВ НАС

Зло аборту

Кожен з нас бачить і відчуває, скільки проблем має сьогоднішній світ, скільки в ньому болю, який спрямований на знищення людини. Усе це призводить до активного пропагування філософії песимізму, у людини зароджується страх, що, як стверджують найавторитетніші соціологи, не спостерігався досі протягом усієї людської історії. Людина боїться жити, повно і повноцінно, жити з Богом.

Та коли заглибимося у причину наших найбільших нещасть, то побачимо, що там, на жаль, не обійшлось без людини. Причиною, що через неї ми плачемо, з якою боремося, яку прагнемо викорінити, породила людина, і саме вона розвиває ці проблеми, керуючись надмірними амбіціями, егоїзмом, бажанням наживи чи хворобливим жаданням влади.

Однією з найболючіших ран на тілі нашого світу є аборти. 2006 рік Греко-Католицька Церква проголосила роком захисту духовного світу дитини, оскільки в наш час саме дитина є найменш захищеною та найбільш зараженою; дитина, якій відкриті двері у Царство Боже, яка є основою розвитку світу. У цьому контексті проблема абортів постає дуже гостро. Блаженна Тереза з Калькутти (Мати Тереза) назвала аборт «основним правопорушником спокою у світі». Число абортів невпинно зростає. Отець Ігор Бойко, що є викладачем біоетики Українського католицького університету, говорить про те, що офіційна статистика Всесвітньої організації охорони здоров'я людини вказує на те, що у світі щороку здійснюється понад 450 мільйонів абортів. В Америці легалізація абортів відбулася в 1973 році і саме за цей рік було здійснено 750 тисяч абортів. Через сім років кількість абортів зросла до півтора мільйона. І такий показник зберігається й по сьогодні.

Слід наголосити на тому, що найбільша кількість абортів здійснюється у країнах, що є найрозвиненішими. Це свідчить про те, що наш розвиток проходить паралельно з розвитком страху, через який ми починаємо боятися життя, відводити йому другорядне місце, не хочемо подарувати світові щасливу дитину. Ми начебто творимо цивілізоване щастя, але часто сходимо на манівці.

Справа полягає не в тому, аби народжувати дітей, не маючи жодних ресурсів, знаючи, що вони є небажані, що завтра віддамо їх на вулицю. Ні, проблема в тому, що ми повинні навчитись цінувати життя, розуміти усю відповідальність за його збереження. Тому у нас є можливість вирішувати, чи давати початок життю, але лише перед зачаттям. Та дедалі частіше ми думаємо лише після. Невже у цьому винна дитинка, катами якої ми стаємо?

Щоб почалось життя, «так» спершу має сказати Бог. У книзі пророка Єремії сказано: «Перш ніж я уклав тебе в утробі,

я знав тебе; і перш ніж ти вийшов з лона, освятив я тебе». Тому мусимо розуміти, що коли в лоні жінки почалась таємниця життя, то Бог чекає на цю дитину, маємо любити і чекати її разом з Творцем. Але чомусь все частіше батьки, лікарі, інші люди вважають, що мають право керувати життям в утробі, ставлячи себе таким чином над Божою волею, а це — найбільший гріх! Працівник Інституту родини УКУ пані Галина Кришталь стверджує: «Бог є джерелом життя, і ніхто, крім Нього, не має права розпоряджатися життям іншого. На сторожі кожного життя стоїть заповідь Божа Ї Не вбивай! Людське життя є святим.»

Батьки мають опікуватися своєю дитиною, але найчастіше саме вони стають її вбивцями, втрачаючи контакт з Богом, що є основною запорукою чутливості до інших людей.

Не лише Церква наголошує на тому, що з першої секунди зачаття в організмі жінки живе і розвивається людина з безсмертною душею, це доводить і наука. Ще відомий грецький лікар Гіпократ висловлювався проти аборту та вважав його злочином. У його клятві знаходимо слова, що лікар не повинен давати жінці жодного абортивного засобу. Та, на жаль, багато лікарів не виконує сьогодні цього обов'язку, шукаючи виправдання зокрема і у законодавстві.

Справді, дуже вагомим аргументом для тих, хто хоче виправдати аборт, є закон, що на певному терміні вагітності дозволяє аборт, у зв'язку з цим актуальність протесту Церкви проти абортів зростає. Легалізація абортів відбулася 1920 року, Радянський Союз став першою країною, яка легалізувала аборти. Після цього кожна жінка могла безкоштовно зробити аборт. У 1936 році цей закон було відмінено, але 1955 року знову поновлено. В Україні, на превеликий жаль, законодавство теж дозволяє аборт. Жінка за власним бажанням до третього місяця вагітності може піти до лікарні для проведення такої операції. Оскільки законодавство було змінене 15 січня 2002 року, то сьогодні можна знищити життя навіть на підставі певних соціальних показників протягом шести місяців вагітності.

Значно покращити ситуацію могло б визнання аборту злочином на державному рівні. Це доводять безліч історій. Пані Галина наводить кілька рядків з листа однієї жінки до священика: «Кілька років тому я скористалася тим, що закон дозволяв аборт, і до сьогодні не можу оговтатися після цього вчинку. Вважаю, що якщо би закон не дозволяв цього, моя дитина могла б жити. До сьогодні пам'ятаю цей аргумент, якщо закон дозволяє, значить, це не є щось погане». Пані Галина переконана, що не одна жінка, яка зробила аборт, могла б сказати ці слова, цей момент часто приводить до моральної кризи.

Продовжуючи розглядати проблему абортів, зупинимося детальніше на їх медичній стороні. Залежно від терміну вагітності аборти поділяють на ранні (до 12 тижня вагітності), пізні (від 12 до 22 тижня) та, так звані, передчасні пологи (після 22 тижня і до моменту народження). Наголосимо, що тут говоримо про штучні аборти, не беремо поки що до уваги спонтанних абортів або викиднів. У залежності від віку дитини, яка роз-

вивається в лоні матері, застосовують різні способи аборту, але кожен спосіб у цих випадках є вбивством дитини. Зовнішньо, можливо, якісь є менш варварськими, аніж інші, та зміст їх один і той самий. Фізіолог, вчитель методів розпізнання плідності, пані Олеся Кука, однозначно говорить про те, що аборти — це вбивство людини, яка живе і розвивається у материнському лоні. «Аборти з медичної точки зору можна поділити на різні види: хірургічні, до яких відноситься так звана чистка; вакуумна аспірація або міні-аборт; в західному світі є аборти за допомогою кесаревих розтинів. Окрім таких хірургічних методів, до аборту відносять і медикаментозні або фармакологічні, які здійснюються за допомогою різних хімічних речовин, якими є, наприклад, «Мефіпристон» чи «Ру-486-ий», окрім цього, сюди також відносять ранні абортивні засоби, що нам пода-ються як контрацептиви, і які ними насправді не є. Це різноманітні абортивні вакцини, таблетки наступного дня, внутрішньоматкові засоби, які спричиняють аборти.

Кожен зі способів аборту є способом вбивства. Якщо це відбувається хірургічним методом, то в материнському лоні

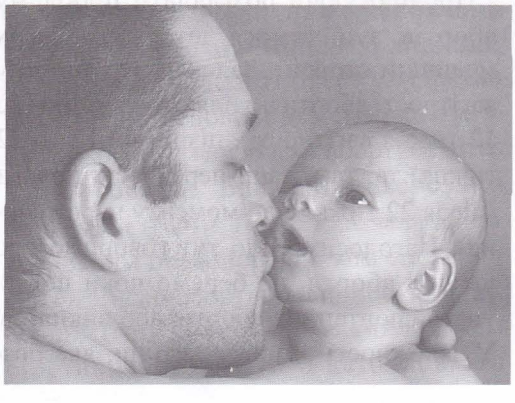

розривають на шматки тіло дитини. Якщо це вакуумна аспірація, то вакуум витягує дитину по шматках, після цього важко розрізнити, де нога, а де рука. Якщо це отруєння, то тіло дитини перетворюється на згусток тканин, який знищено опіками...»

Перш ніж обговорити різні ситуації, які штовхають жінок на аборт, показати, що це найперше серйозні суспільні проблеми, звернемось до випадків, за яких аборт є неминучий з медичної точки зору. Щодо погляду церкви на таку ситуацію о. Ігор каже, що «на підставі принципу подвійного наслідку, Церква говорить, що коли життя жінки є в небезпеці, тоді завданням лікаря є лікувальна ціль — врятувати життя матері. Не знищення життя, а рятування життя матері через фактор видалення фалопієвої труби, коли йдеться про позаматкову вагітність, в якій розмістився ембріон, що може спричинити кровотечу, і мати смертельний ризик для життя матері. Без сумніву, цей ембріон, практично не має шансів на життя. В більшості випадків позаматкова вагітність закінчується спонтанним абортом. Часто необхідне хірургічне втручання, але лікар не ставить собі за мету вбити це життя, а лише видалити те, що може спричинити смерть матері. Може бути інша ситуація, в якій Церква оправдує, наприклад, такий тип аборту. Уявімо собі ситуацію: жінка на третьому місяці вагітності дізнається, що у неї ракова пухлина. Лікарі пропонують робити хіміотерапію, а це може призвести до втрати дитини. Тут необхідно лікувати жінку, оскільки можна втратити обох. Аборт у такому випадку

розцінюється як небажаний наслідок дії, що скерована на рятування життя матері».

Окрім того, не можна розглядати аборт лише як вбивство дитини, це, звичайно, найважливіший аспект, але далеко не єдиний. Аборт — це зло в усіх відношеннях, він руйнує здоров'я і психіку жінки, негативно впливає на усіх, хто був причетний до цього гріха, а також навіть на майбутніх дітей жінки чи тих дітей, які уже є у сім'ї. Так, аборт виходить на рівень суспільного, світового зла, пристосовуючи психіку людини до схвалення або просто нейтрального сприйняття вбивства беззахисної дитини.

Психолог пані Христина Решетило-Ковальчук стверджує, що великою проблемою є постабортний синдром це поєднання психічних і фізичних симптомів, які жінка відчуває після аборту. Він має багато проявів: депресія, скорбота, біль, смуток, почуття провини. Дуже часто буває така стресова ситуація через рік. Цей день закарбовується в пам'яті жінки, і вона це пригадує. Постабортний синдром вражає не лише саму жінку, але цілу родину. Чоловік по-своєму переживає цей стан, бо так чи інакше він є батько. Діти дуже часто відчувають синдром «вцілілості» від аборту. У 70% жінок, які зробили аборт, постабортний синдром проявляється у відкритій формі, інші відтісняють його десь у підсвідомість і він може проявитись через 10 або навіть 20 років.

На питання, чи є на сьогодні в Україні, у Львові зокрема, центри, що працювали б із жінками, які зробили чи хочуть зробити аборт, пані Христина відповіла, що, на жаль,на сьогодні не існує якихось таких центрів, які могли б комплексно допомагати жінкам, але є порадня для родини, яка вже кілька років працює на вулиці Городоцькій біля церкви Христового Воскресіння. Там працюють спеціалісти з методів розпізнання плідності, а також психологи, які можуть надати жінці кваліфіковану консультацію.

Не можемо оминути і таких даних: після одного аборту загроза викидня при наступній вагітності становить 20%, після двох до 32%, а після трьох і більше небезпека мимовільного викидня досягає 41%.

То ж чи маємо ми право осуджувати жінок, які зробили аборт, виносити їм смертний вирок? Ні, не можемо цього робити! Ці нещасні жінки є жертвами гріха, який не виправдати, але з яким маємо боротися, викорінюючи причини, працюючи з людьми, підтримуючи один одного, оскільки найчастіше аборт є наслідком суспільної байдужості, пересудів, які залишають людину наодинці з її проблемою.

Дуже часто на аборт зважуються незаміжні жінки. У цьому випадку домінують такі пояснення: немає батька, не хочу за нього заміж чи він не хоче одружуватись, я не готова до материнства, що я дам цій дитині, батьки з дому проженуть... Виходить абсурд: ми пояснюємо, що саме заради дитини вирішуємо вбити її. Часто, особливо коли майбутня мама ще неповнолітня, саме батьки підштовхують її до аборту. А вік таких мам, що зважуються на аборт, зменшується, доходячи вже до 13 років. То чи не у вихованні тут проблема, чи не

згадали батьки про свій обовязок лише тоді, коли потрібно до лікаря йти? Суспільство дуже гарно уміє показувати пальцем, коли є невтішні результати, але не тоді, коли зароджуються причини. Ніхто не виправдовує бездумства скороспішних батьків, але не можемо розглядати цю проблему поверхово, бо від цього вона лише розвиватиметься.

Не менш «популярні» аборти і серед одружених. Основною тут є матеріальна причина. Що ми дамо цій дитині? Перш за все, дорогі батьки, себе! Не можемо і не маємо права вимірювати життя місцем у будинку, кількістю одягу, можливістю освіти. Не знаємо Божих планів щодо цього життя, смерть ще нікого не вберегла та не захистила.

Сьогодні неодноразово чуємо скарги на ситуацію, що склалася у суспільстві, незадоволення його лідерами, чи то в політиці, чи в економіці, в культурі чи в бізнесі; чекає на нового Шептицького зокрема і українська Церква. Усі ми в очікуванні Людини. Але тоді виникає запитання: як прийти людині, коли цей світ відкрив лише маленьку щілинку для дитини? Ми дуже добре навчились виправдовувати себе, але в більшості випадків ми лише невдало маскуємо свою малодухість. Так, виховати дитину непросто, але це щастя, не можемо так маліти врешті-решт. Ми розучились щоденного героїзму, який є найбільшим героїзмом, розучились бути готовими до самопожертви, хоча б у сфері примітивних бажань. Тому й пожинаємо такі плоди.

Але Бог створив цей світ у Любові, для світла, він не залишає нас наодинці із жодною з проблем, нас завжди чекає

невичерпне милосердя Христового серця. Щире покаяння Господь чує і допомагає. Зосереджує увагу на цьому і отець Ігор: «Іван Павло II звертався до таких жінок через енцикліку «Євангеліє життя»: «Церква розуміє, Церква знає, скільки труднощів перейшли ви, зважившись на цей крок, однак не втрачайте надії, якщо ви ще не покаялися, зробіть це. Бог усього милосердя чекає на вас». З іншого боку Папа заохочує словами: «Моліться, моліться до своєї дитини, дайте їй ім'я, ваша дитина зараз перебуває в Бозі. Можливо, цей досвід, який ви пережили, був складним для вас. Але можливо, саме це стане нагодою, аби ви від сьогоднішнього дня стали на захист ще не народженого життя. Цей болісний досвід дозволить вам по-новому подивитись на цінність людського життя і продовжити його з Богом».

Невтомну боротьбу на захист зачатого життя завжди вела Мати Тереза. Наведемо кілька думок з її послання учасникам Міжнародної конференції з проблем людства і розвитку, що відбулась в Каїрі 5-13 вересня 1994 року: «Не вбивайте зачатих дітей! Усі живемо сьогодні

тому, що Бог полюбив нас. Життя — найпрекрасніший подарунок Бога. Але його навмисне гублять війнами, насильством, абортами. Аборти основна причина знищення світу в сьогоднішній час! Ненароджена дитина — це людська істота, возлюблена Богом, як і кожен з нас. Страшно стає, що є люди, котрі, вбивши свою совість, можуть схвалювати аборт!

Бог створив світ достатньо великим для усіх творінь. Коли б ті гроші, які вкладаються в нові винаходи для вбивства людей, використовувати для того, аби нагодувати дітей, дати їм житло і виховувати, яким чудовим міг би стати світ! Ми боїмося жертв, проте, де є любов, там присутнє зречення.

Дитина найпрекрасніший дар Бога для сім'ї, народу. Не відкидаймо його!»

Підіймаймося на захист життя і черпаймо силу з люблячого серця Христа, творячи світ миру для утвердження людини!

Любов ДІВЧУР,
Червоноград

УМЕРТИ ЗА ХРИСТА — ЗНАЧИТЬ ВІЧНО ЖИТИ

Блаженний Теодор Ромжа

На мить розцвів, засяяв і погас…
Упав на землю, мов косою стятий.
Цвісти й творити саме тобі час,
Укоротили вік кати прокляті.

Реве, аж стогне студебекер шляхом,
Ще мить — на кінний екіпаж наїзд.
Летить все шкереберть, безсилим птахом —
Владика падає поміж розбитий віз.

Ще залізяччям били — озвіріли,
Святою кров'ю землю ти просяк.
Пізніше у лікарні отруїли,
Тебе позбутись вирішили так.

Останнє ще зітхання: «О Ісусе…»
Й душа в обійми Божі відійшла
Ти йшов услід розп'ятого Ісуса,
В ньому вона спочинок свій знайшла.

«Возлюблю Тебе, Господи-твердине,
Прибіжище та кріпосте моя.
Під Твоїм гаслом проживаєм нині,
Під ним лилася кров свята Твоя».

Безстрашно йшов на смерть, всі її муки,
Ти за Христову Церкву пресвяту,
Сміливо взявши хрест у свої руки,
Свою завершив місію святу.

Своє життя провів у тіні смерті,
Не знаючи, коли прийде вже кат.
Ти добре знав, «що скоро мусиш вмерти»,
Та ні на мить не озирався назад.

На мить розцвів, засяяв і погас…
У 36 тобі цвісти та жити!
Та мучеництвом закликаєш нас:
«Умерти за Христа — це значить вічно жити!»

о. Йосафат РОМАНИК, ЧСВВ
м. Перемишль

ЗМОВА

Роки з 1621 до 1623 були найтяжчими в житті святого Йосафата. Впродовж тих трьох років утратив він усе, що здобув за ціле своє єпископське служіння в Полоцькій архиєпархії. Як знаємо, від часу, коли став архиєпископом полоцьким, впродовж 1618-1620 рр., вдалося йому утвердити в з'єдиненні цілу свою розлогу архиєпархію, зреформувати і піднести моральний рівень духовенства, повідбудовувати багато підупалих і понищених церков. Здавалося, що вже тепер зможе він спокійно зайнятися працею над зміцненням і поглибленням з'єдиннення і морального життя серед своїх вірних. Вірні любили його і поважали але, на жаль, сталося інакше. Для святого Йосафата та Берестейської Унії настали дуже тяжкі і небезпечні часи. В 1620 р. Єрусалимський патріарх, повертаючись з Москви, зупинився в Україні, в Києві, і, таємно, проти всіх церковних і державних законів висвятив на кожну єпископську столицю, зайняту з'єдиненим єпископом, єпископа нез'єдиненого. На полоцького архиєпископа, на місце Йосафата, висвятив Мелетія Смотрицького, запеклого ворога Унії.

Він своїми листами і через своїх посланців, підбурює проти Йосафата його вірних і провокує до того, що впродовж трьох років відтягає від Йосафата та від Унії майже цілу архиєпархію. Святий всіми силами намагається відшукати свої овечки і, певною мірою, це йому вдається. Однак Вітебськ, друге після Полоцька місто в його архиєпархії, залишається збунтованим. Там виникає змова проти Йосафата. Мешканці вирішують його вбити, щоб, таким чином, позбутись найважнішого оборонця Унії.

Митрополит Рутський так описує ті події: В часі, коли цього всього довершував ревний архипастир, якийсь волокита, називаючи себе єрусалимським патріархом, прибув із Московщини до Польського королівства. Назначив псевдо-митрополита для Київської митрополії і псевдо-єпископів для всіх наших руських єпархій, якими ми, уніяти, легально володіємо і поназначував поодиноких єпископів для кожної з них, між іншими, і для Полоцької назначив Мелетія Смотрицького. Цей відразу розсилає до цілої архиєпархії, недавно наверненої до Унії і ще не цілком у ній утвердженої, листи, заохочуючи і наказуючи, щоб свого легального пастиря, як нелегального, єретика і папіста, вже більше не слухали, а щоб визнали за свого пастиря його, правдиво православного, і легально висвяченого легальним пастирем. Разом із тими листами розсилає слуг сатани, якихось монахів і світських священиків, щоб ті проголошували нового єпископа, ширили серед простого народу замішання і відтягали його від послуху правдивому пастиреві. Не були даремними їхні труди, бо підбурили майже всю архиєпархію (добрий пастир перебував тоді у Варшаві на Сеймі, щоб захистити справи Церкви й Унії); всі повернулись

до схизми, як пси до блювотини; ледве хто залишився, щоб йти за Давидом (...), всі підпорядкувалися Смотрицькому, бажаючи, щоб він прийшов до них на єпископа, а цього (Йосафата) постановили прогнати.

Ці сумні вістки дійшли до архипастиря. Він негайно прибув до вівчарні і застав її винищеною вовками і розпорошеною. Що ж? Великодушний пастир не падає на дусі, не залишає овець, але шукає їх, розсіяних, знаходить, починає наново те, що вже був закінчив, знову відвідує міста своєї єпархії, повчає, нагадує, завертає заблуканих, впертих примушує королівськими декретами, вовка Смотрицького, щоб не вдерся до вівчарні, тримає здалека. Тим усім змучений, хоч у Полоцьку, столиці свого архиєпископства, зискав багато, однак в інших містах, передусім у Вітебську, мало що; що більше, на що жодне інше місто ніколи не було б наважилося, це одне проти всякої духовної і світської влади цілої держави збунтувалося, а тому, що інші церкви були в руках Уніятів, вибудував і божниці, до яких впровадив схизматицьких священиків, ніби-висвячених тим же псевдо-єпископом Смотрицьким. Вони підбурили народ і тих, що відпали від Унії, у схизмі утверджували. Дізнавшись про те, не зламаний трудами і не лякаючись таких небезпек, архипастир постановив здійснити візитацію своєї Церкви і найперше поспішив у Вітебськ, до неслухняних і збунтованих своїх овечок, бажаючи їх повернути до своєї отари. Коли він туди прибув, мешканці прийняли його радо і прихильно (виявилось, що це була облуда), встановили його посередником у деяких суперечках між ними. Радо згодився на те цей муж, завжди у примирюванні щасливий, щоб принаймні таким чином поєднати розсварених. Але вони самі свого примирителя планують вбити і таким диявольським способом усунути того, якого завжди вважали найбільшим ворогом своєї схизматицької неправості. Тому в суботу, 11 листопада, підмовляють ваалового жреця, схизматицького священика, щоб він накидався зухвалими зневагами на архиєрея, де тільки зустріне когось з його домашніх. При тім так думали: неможливо, щоб слуги єпископа такі зневаги і образи, спрямовані проти їхнього пана, могли терпеливо зносити, тому нема жодного сумніву, що священика, який так їх зневажає, схоплять й замкнуть його у в'язниці, яка була в єпископському домі, або почнуть його бити, чи вдадуться до інших зневаг. Якщо так зроблять, то тоді ми, нібито стаючи в обороні несправедливо битого або ув'язненого священика, увірвемось до єпископського дому і при тій нагоді знищимо самого єпископа, як того, що ширить заколот, щоб нам уже більше не надокучав своєю Унією. Так вирішили між собою...

На цьому ми закінчуємо друк Звіту митрополита Йосифа Рутського для Апостольської столиці про героїчну смерть св. Йосафата, опис якої подали у квітневому числі часопису.

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
студент V курсу ВІФБС у Львові-Брюховичах

БІЛЯ СТІП ЦАРИЦІ ПОКУТТЯ

Протягом 7-8 жовтня у мальовничому селі Погоня, що на Івано-Франківщині, відбулась XII Міжнародна Проща вервиці за єдність Христової Церкви.

Цієї події чекало багато вірних. Паломники прибули до цієї святої місцини з різних куточків України, а також із закордону (наприклад, з Австрії). Кожен хотів відсвіжити власну душу в купелі ласки Всевишнього, зустрітись з милим поглядом небесної Неньки, яка радо чекала на всіх своїх дітей, спраглих справжнього Щастя, Добра, невмирущої Істини…

Програма святкування була оригінальною. Після реєстрації учасників прощі, християни, які прибули, мали можливість молитись співано вервицю. Загальна програма включала в себе ще й програму для дітей (катехитичну працю) — знаємо, що цей рік присвячено саме їм, нашому цвітові. Мелодійно співав дитячий хор «Божі ангелята».

В унісон разом з початком вечірньої суботньої Богослужби пробудився під гучні звуки трембіт сивий місяць, вибігши на видноту з-за дрімучих лісів. А після Літургії відбувся, в рамках запланованого, Молебень до Погінської Божої Матері, що, як відомо, залишила в Погоні свій світлий слід — під час Молебня одинокий чернець Погінської обителі, невтомний о. ігумен Никодим Гуралюк, ЧСВВ, заторкнувши історичний аспект, сказав спершу: «Бог об'явився колись тут і дав перемогу над татарами…». Отець так само підкреслив і духовне значення чудотворної ікони Діви Марії з Погінського васи-ліянського монастиря Успіння Пресвятої Богородиці, яка, пройшовши нелегкий тернистий шлях, чудесно віднайшлася, стала нині, за словами о. Никодима, центром уваги, скарбом, дороговказом століть… «Сьогодні, дивлячись на історичну спадщину, хочеться виявити своє пошанування Богоматері», — зазначив у проповіді священик-василіянин. Після цього проходила Хресна дорога, на якій голосив змістовно вічне Господнє слово місіонер, директор місій, о. Корнилій Яремак, ЧСВВ.

Вночі палала традиційна ватра, з темряви виринало полум'я свічок, лунали співи, духовні пісні у виконанні душпастирів, семінаристів, мирян, яскраві салюти... Ведучим нічної частини був львівський артист Юрій Цвєтков, який співпрацює з отцями Василіянами.

Наступної осінньої днини, як закінчився ряд ранкових молінь, відбулась Архиєрейська Свята Літургія. Її очолив Правлячий архиєрей Івано-Франківської єпархії Кир Володимир Війтишин у співслужінні з владиками Миколою Сімкайлом, Іринеєм Біликом, ЧСВВ, Софроном Мудрим, ЧСВВ і Софроном Дмитерком, ЧСВВ та численними священиками. Кожен з шанованих єпископів поділився з присутніми прочанами Словом Божим, пригадав дорогу до віри. Кир Володимир Війтишин, наприклад, звернув увагу на велику роль молитви у християнському житті. «Спільна молитва християнських сердець нагадує нам, що вервиця стає запорукою миру у цілому світі...». «Молитва — найбільша сила в наших руках». Як наголосив владика, у наш час ми відчуваємо якраз брак миру. Звичайно, згадували про Йозефа Марію де Вольфа, що відійшов до Господа по заслужену вічну нагороду, палкого натхненника таких прощ за єдність Церкви, навернення Росії...

Наприкінці прощі вірні-паломники відновили, згідно з традицією, акт Посвяти Непорочному Серцю Марії, який розпочав о. Михайло Лучків, ЧСВВ, ігумен львівського святоонуфріївського монастиря. Він також оголосив, що наступну XIII прощу Вервиці планують провести у Крехівському василіянському монастирі, що на Львівщині.

Проща у старовинній Погоні, що також стала одним із центрів духовності, скріпила віру і надію. Марія, Опікунка Церви та Володарка української держави, пригорнула вірних до свого материнського серця. Є могутніми чудеса Пресвятої Діви, Цариці славного Покуття. Чимало молитов прийняла Христова Мати. Послідовники Христа зустрілись чисельно з божественним Спасителем у Пресвятій Тайні Євхаристії, омились щирим покаянням.

Це місце, направду, особливе. «З вишневого косогору село Погоня на Прикарпатті здається великою квіткою, що білими пелюстками-хатами притулилася до зеленої долини», — написав поетично у своїй книзі «На крилах молитви до Погонської Матері Божої» про Погоню і монастир Володимир Погорецький. Згідно зі словами отця Никодима Гуралюка, ЧСВВ, та праведна місцевість схожа на маленький Єрусалим. Цікаво знати, що миро на час прощі святої Вервиці було привезене з Єрусалима, вино — з Кани Галилейської, ладан — з Вифлиєма... Паломники з подивом задивлялись потім у гроно синьо-білих кульок, які помчали в синю даль: відзвітувати небо, що проща в Погоні вдалася...

с. Домініка ДАНКАНИЧ, ЧСВВ

СИЛЬНИЙ ДУХОМ І НЕЗЛАМНИЙ У ВІРІ

о. Василь Лончина

«Я готовий піти на страту з Ім'ям мого Бога, мого народу, моєї України на устах»
отець Василь Лончина

Народився Василь Лончина 1 лютого 1886 року у селянській сім'ї в селі Дернів, Кам'янко-Бузького району. Батько був війтом у селі. Василь мав молодшого брата Матвія і трьох сестер: Меланію, Марію, Анну. Після закінчення початкової школи, вступив до німецької гімназії у Львові, а потім на Богословський факультет Львівського Університету.

28 квітня 1912 року Слуга Божий одружився з панною Ольгою Сологуб, дочкою о. Івана Сологуба, який був парохом у селі Неслухів також Кам'янко-Бузького району. Того ж року отримав священичі свячення, а в червні 1912 року відбулася його перша Св. Літургія. Священичу працю отець починає як сотрудник у селі Глиняни на Золочівщині. Вже з перших років свого душпастирювання починає брати активну участь у житті Церкви. Отець Василь мав прекрасні організаторські здібності і відзначався надзвичайною любов'ю, співчуттям до ближніх.

Священича діяльність Слуги Божого суперечила урядовій політиці австрійської держави, тому невдовзі його було вислано до Талергофу, однак після клопотання протоігумена Чину святого Василія Великого о. Василь отримав звільнення і повернувся до Львова.

Сильний духом і незламний у вірі, він ще з більшою ревністю продовжує душпастирську діяльність у церквах святої П'ятниці та св. Миколая. У 1922 році організовує при церкві святого Миколая вперше у Львові «Братство Доброї Смерті», йому належиться також ініціатива у створенні «Братства Апостольства Молитви», «Братства Св. Миколая», «Братства Християнської Любови і Милосердя», «Братства Тверезости».

При церкві отець організував Марійську Дружину, викладав катехизм в польській гімназії імені Ольги Філіппі, працював в «Українській захоронці», в товаристві «Будучність», в товаристві допомоги вдовам і сиротам. Був довголітнім головою професійного товариства «Взаємна поміч дяків», яке в Галичині діяло у період між світовими війнами.

Слуга Божий брав активну участь у Богословському Науковому Товаристві, був членом Контрольної Комісії, відважно стояв в обороні рідної мови і виступав проти порушення прав людини. В 1930 році, 24 травня, перед сенатом Найвищого Суду відбулася карна розправа проти отця Василя і ще двох священиків. Обвинувачення такого змісту стосувалось порушення статті №1: «...язикового закону з 31 липня 1924 року. В з. ч. 73, поз. 724, поповнене через те, що в кореспонденції з властями в справах метрикальних зглядно статистичних уживали української мови».

Завдяки отцю Василю, в церкві святого Миколая часто відбувалися реколекції, торжественно проходили храмові празники. Отець Василь, як добрий духовний батько і як настоятель храму св. Миколая, дбав не тільки про духовний стан парафіян, але також займався і відбудовою храму. Оцінюючи його ревну і успішну діяльність на церковному полі, а також взірцеве духовне життя, Митрополит Андрей Шептицький іменував Слугу Божого «Дійсним Совітником Митрополичої Консисторії».

Після смерті Митрополита Андрея Шептицького, радянська влада розпочала масовану інформаційну атаку на цього могутнього українського Мойсея, який був грізним для більшовиків як за життя, так і після смерті. Метою цього нападу було дискредитувати добре ім'я Митрополита, «переконати» суспільний загал у його ворожій і антинародній діяльності, щоби відвернути увагу світової громадськості від власних злочинів перед людством та, зокрема, проти ретельно спланованих руйнівних дій, спрямованих на фізичне знищення Греко-Католицької Церкви, її духовенства та вірних.

Розпочались масові репресії проти греко-католицьких священиків. Ворогам Церкви неможливо було зрозуміти Слуг Божих, яких не лякали ні тортури, ні заслання, ні тюрми, ні навіть смерть. Отець Василь Лончина також часто був викликуваний органами НКВД на допити, де його випитували про інших священиків, про унію. На одному із викликів отець повторив свої пророчі слова: «Бачу, що я опинюсь на Сибірі». Енкаведист заперечив ці слова, кажучи: *«Никогда в жизни»*, але 22 жовтня 1945 року в квартирі отця Василя провели обшук, а самого його заарештували як антирадянського «ворога», звинувачуючи в антидержавних настроях та агітації проти Радянської влади. Незважаючи на те, що не знайшлося жодного доказу антирадянської діяльності Слуги Божого, в січні 1946 року арештували ще й дружину отця Ї Ольгу Іванівну Лончину. В часі перебування в місцях позбавлення волі, о. Василь пережив безліч затяжних допитів, нелюдських фізичних і моральних знущань.

Вироком від 22 березня 1946 року, на основі ст. 54-10. ч. II, Лончину Василя Степановича було засуджено терміном на 10 років з конфіскацією всього майна. Слуга Божий відбував міру покарання в одному з таборів Донбасу *(Сталінська область, Макіївський район, шахта Новобутовка.)* Там був страшний голод, тож не дивно, що раз-по-раз посеред страждаючих від постійної катастро-

фічної нестачі харчів в'язнів, які були змушені рятуватися бодай яким-небудь прожитком, спалахували епідемії дизентерії, внаслідок яких в короткому часі гинули сотні і тисячі ув'язнених. Вже сам розпорядок дня був принизливим знущанням. Маленька пайка хліба *(150 грам)* для робочого на тяжкій праці вистачало заледве, щоб не вмерти від голоду відразу, до того ж, при невиконанні встановленої денної норми, людей і зовсім залишали голодними. Петро Сосінський, співв'язень Слуги Божого, свідчить: «*Так, він є мученик за віру. Він присягнув на вірність Греко-Католицькій Церкві і тої присяги не змінив, віри московської не визнав і свідомо пішов до тюрми на знущання*».

Пан Петро не може забути того дня, коли він побачив отця Лончину, який сидів на лавці із кусником хліба на долонях і, схиливши голову, молився. Ані тюрма, ні знущання не змінили сильного духом Слуги Божого. Молитва і любов, які були закладені в фундамент його духовного життя, стали міцним зв'язком, що залишився назавжди між вірними і душпастирем. Вороги нищили його фізично, але духовно зломити не змогли. Незважаючи на те, що здоров'я отця Василя було дуже підірване, організм цілковито виснажений, його все ще викликали на переслуховування, супроводжувані постійними знущаннями і побиттями. Одне з таких «переслуховувань» і стало причиною передчасної смерті Слуги Божого. Отець Василь Лончина відійшов до вічності 21 листопада 1946 року, серед страшних і нелюдських умов життя, в голоді і серед непосильних трудів, але з любов'ю, вірою, вірністю, і чистим серцем.

Відповідно до Закону України від 17 квітня 1991 року «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», в травні 1994 року о. Василя Лончину було реабілітовано.

Тетяна ЛУЦИК, Лідія ГУБИЧ

ЖИТТЯ ПІД ЗНАКОМ МИЛОСЕРДЯ

Вона лише одна із багатьох, хто присвятив своє життя Господу. Сестра-василіянка Бернарда Аркатин не вважає своє служіння винятковим, «Роблю те, що вимагає від мене Господь, до чого завжди дає необхідні силу та засоби». Ця жінка переповнена енергією, хоча за плечима давно залишився восьмий десяток віку. Зовсім недавно вона зійшла на Говерлу, є активною місіонеркою, пише музику, ніколи не відпочине зайву хвилинку. Вона не любить говорити про свій вік: пояснює — не слід дивуватись рокам. Кожен день дає нам Господь, даруючи його для того, щоб ми служили іншим.

Сестра Бернарда — американка українського походження. Тому впродовж 14 років щоліта перебуває з місіями в Україні. Вона відвідує сиротинці, лікарні. Допомагає чим сама може і чим можуть ті, хто відгукується на справи милосердя.

«Найголовніше, — наголошує сестра, — я ніколи нічого не просила. Люди самі пропонують свою допомогу. Знаю, їх приводить Господь».

Батьки сестри — українці, обоє тут народилися, але пізніше з різних причин виїхали до США, і вже там познайомились. Крім сестри, у родині було ще дев'ятеро дітей. Батько з дитинства вчив їх відповідально ставитись до кожного обов'язку. «Я дуже вдячна батьку за виховання. Хто знає, чи змогла б хоча якусь місію у житті виконати гідно без цього». Сестрі особливо прикро чути, як багато наших громадян стверджують, що у США легко мати гроші: «Чесний успіх вимагає надзвичайно багато праці у будь-якій країні».

Дорога до покликання

Марія Аркатин після закінчення школи навчалась в Греко-Католицькій академії для дівчат при монастирі сестер Василіянок, потім здобула музичну та педагогічну освіту. Уже під час навчання в академії відчула покликання до монашого життя. Але реалізувала його не одразу, бо хотіла переконатись у силі покликання. Повернувшись додому після навчання, не сприймала розваг, якими жили друзі, у душі була порожнеча. Невдовзі зрозуміла, що її зможе заповнити лише Господь.

Усе життя сестру супроводжують музика, танець і пісня. Вона не любить «сидіти без діла, гайнувати життя», живе за таким принципом: брати максимум від кожної хвилини. Сестра грає практично на усіх музичних інструментах, знає цілу низку українських пісень. У США, навчаючи дітей, намагається, насамперед, відкрити для них неповторну українську культуру, яку добре знає. Вона завжди поповнює свої знання, досить часто навчає цьому самих українців, що, на жаль, зараз мало цікавляться своєю культурою.

У США сестра понад сорок років працювала у католицьких школах, організованих спеціально для вихідців з України. Колись вони були переповнені, сьогодні ж українці якось менше дбають про добру школу для своїх дітей.

Початок місійного служіння

1989 року сестра вперше відвідала Україну. «Завжди хотіла приїхати сюди, побачити те, що люблю цілим серцем». І тут щасливий випадок: батьки учнів з Філадельфії оплачують сестрі поїздку в Україну. «Коли побачила Карпати, то у перші хвилини лише спромоглася

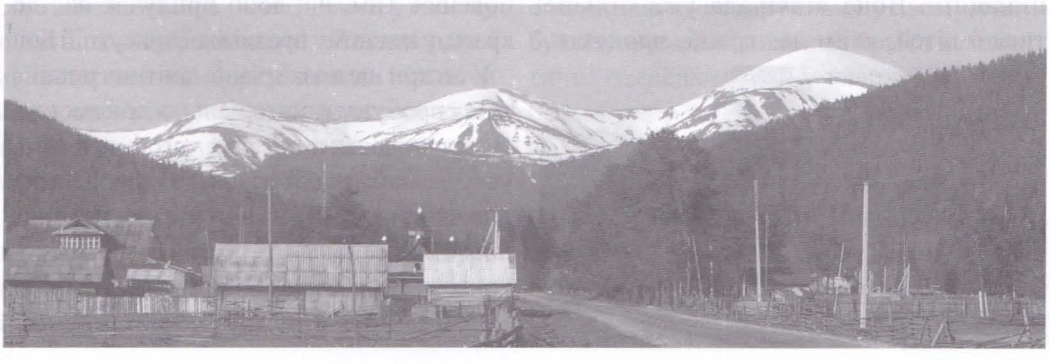

затамувати подих, виявляється, такою красивою є моя земля! Вирішила, що мушу чимось прислужитися тут».

У цей період сестра познайомилася з кардиналом Любачівським. Саме він допоміг їй з місійною працею в Україні. Розпочалась вона 1992 року. Перед тим сестра потрапила в автокатастрофу, де була важко травмована. «Переді мною лікар відкрив два шляхи: інвалідне крісло або смерть. Тоді я пообіцяла собі — скільки днів ще б не подарував мені Господь, використаю їх вдвічі повніше».

Бог допоміг сестрі підвестись з ліжка. Звичайно, здоров'я погіршилось, хребет зі штучними вставками неабияк протестував проти ритму життя, що почала вести сестра, але змушений був звикнути. Уже 14 років після операції сестра дарує любов та допомагає тим, кому може. Це лише додає їй сили.

Цього року в Україні побували також двоє лікарів-американців, які хочуть у вересні привезти ще 15 медиків для того, щоб вивчити ситуацію з медобслуговуванням у місцях, які відвідує сестра, та якось допомогти. Сестра уже обїздила Донецьку, Одеську, Харківську області, зараз працює у Львівській, планує побувати на Івано-Франківщині, Тернопільщині. Вона відвідала уже більше тисячі дітей, яким дає гроші, продукти, постіль, одяг, іграшки. Інколи відповідальні люди спрямовують допомогу не в те русло, але це не може знеохотити до праці. Сестра часто дізнається про важко хворих осіб, які не можуть забезпечити собі лікування, завжди шукає спосіб отримання ліків.

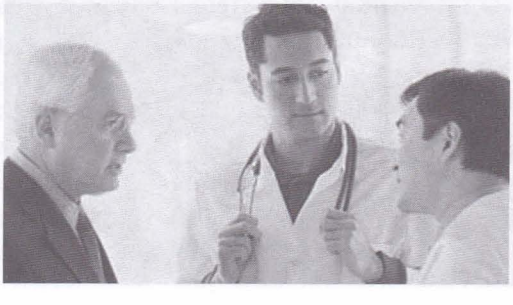

Найважливішим обов'язком для сестри є навчити любити Христа тих людей, з якими її зводить доля. Як дарунки, усюди з нею вервиці і тексти молитов. Особливе місце у розповідях та навчаннях сестри займає постать Андрея Шептицького. На один з ювілеїв митрополита, сестра поклала на музику твір Богдана Лепкого «Ворог іде». Вона розповіла цікаву історію його виконання на ювілеї митрополита в Прилбичах. Сестра організувала концерт, домовилась про піаніно. Коли ж концерт розпочався, піаніно було ще в машині. Як проспівати поему без музичного супроводу? «Все гаразд, — заспокоїли сестру: Ви в машині зіграєте, а хор на сцені проспіває». Сестра не могла собі уявити, як це можливо. Не менш здивувались і хористи на сцені, коли пролунав перший акорд — а сестри не було видно. Та поема вдалась на славу. Сестра зрозуміла — в Україні все можливо! Свою особливу любов до мистецтва сестра пояснює тим, що воно прилучає нас до краси, у кожному прояві якої присутній Бог.

У сестри ще низка різноманітних планів: тим спробувати матеріально допомогти, тим розповісти щось, тих чогось навчити, усіх — любити і просити Творця за ласку для людини. «Кожен з нас заслуговує цього, лише багатьох потрібно вчити відкривати своє серце Господу!»

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ,
настоятель Боронявського монастиря на Закарпатті

ДІМ ЇХ БУВ ПІДПІЛЬНИМ ХРАМОМ

В листопаді вшановуємо Велетів Духа нашої Церкви, як от: блаженних Теодора Ромжу та Йосафату Гордашевську, Слугу Божого Андрея Шептицького, творців Листопадового Чину та ін. Хотілося б поруч з ними згадати дуже заслужену для нашої Церкви подружню пару Василя і Єви Бугель, яких нещодавно покликав Господь по вічну нагороду.

Єва Бугель народилася 5 травня 1938 року у побожній сім'ї Починок, у с. Щеполоти Яворівського р-ну на Львівщині. Василь (1938-2006) народився у багатодітній побожній сім'ї Бугель, яка жила у нинішньому с. Бартатів, Городоцького району, недалеко від Львова.

Маленька ростом, але велика духом була ця скромна жінка В житті нашої переслідуваної Греко-Католицької Церкви подружжя Бугель відіграло важливу роль, про яку говорить Слуга Божий Папа Іван Павло II у своєму апостольському посланні «Покликання і місія мирян»: «У Церкві завжди більш чи менш помітним чином відігравали вирішальну роль і виконували завдання великого значення».

До відважного апостоляту в нелегкі часи комуністичної диктатури надихнула п. Єву тітка (мамина сестра), монахиня Згромадження сестер Служебниць Непорочної Діви Марії, яка в ті часи виконувала своє служіння в Югославії. Завдяки частим відвідинам п. Євою та іншими членами родини Бугель і Починок монастиря сестер Служебниць НДМ у Руському Керестурі встановився тісний зв'язок Греко-Католицької Церкви Югославії з УГКЦ. Сестрам Служебницям і сестрам Василіянкам, як також автору цих рядків, відкрилась можливість неодноразово побувати в Україні. До вже існуючого мосту між Україною і Польщею додався ще й міст між Україною і Югославією, а через них — з Римом.

Кожного разу до хати сімейства Бугель приносили богослужбову та духовну літературу і церковні приналежності. Завдяки цим «подарункам» у цьому домі був створений підпільний храм і катехитичні осередки. Так, у квартирі п. Єви багато разів відправлялася Божественна Літургія і уділялися Святі Тайни.

До цього гостинного дому частенько навідувалися підпільні владики УГКЦ: Софрон Дмитерко, ЧСВВ, Павло Василик, Іриней Білик, ЧСВВ, а навіть владики зі Закарпаття — Іван Семедій та Іван

Маргітич. Частенько тут бував о. Василь Вороновський, студит, разом з яким пані Єва працювала в санепідемстанції, численні ієромонахи, серед яких отці Василіяни Матей Гаврилів та Віталій Дудкевич, багато монахинь, а також відважні борці за права переслідуваної УГКЦ: Іван Гель, Ірина Калинець, Зиновій Красівський. Зустрічалися тут із гостями — духовними особами з Югославії, обмінювалися досвідом, нав'язували контакти і розвивали всебічну співпрацю.

Залишиться незабутньою для автора цих рядків одна літня днина 1986 р., коли в квартирі родини Бугель побували один за одним владики Софрон Дмитерко, Павло Василик, а також теперішні владики Микола Сімкайло і Володимир Війтишин. Дух Святий наділив мудрістю і мужністю Єву і Василя, які відважилися всупереч цілій хмарі кагебістів організувати нам, гостям з Югославії, стільки зустрічей з видатними людьми підпільної УГКЦ, і що нікого того дня не було арештовано.

Дім подружжя Бугель не переставав виконувати роль місця зустрічей і після виходу нашої Церкви з підпілля. Неодноразово побував тут о. д-р Іван Музичка з метою організувати у співпраці з Сестрами Служебницями катехитичну діяльність УГКЦ, яка тільки відроджувалася. В останні роки цей дім широко відкрив свої двері для студентів з Югославії та Закарпаття, які в пошуках за помешканням чи в будь-якій іншій нагальній потребі втішалися щирою гостинністю п. Єви і її чоловіка Василя.

Один з внуків пані Єви Ї Назар Мисяковський Ї навчається у семінарії і невдовзі стане священиком.

Пані Єва відійшла до Господа по вічну нагороду в неділю 30 липня 2006 р. у Львові. Похорон відбувся 1 серпня в селі Бірки неподалік Львова. Через сім тижнів після цього у вічність відійшов також її чоловік Ї Василь Бугель (1938-2006). Помер у Львові 20.09.2006 року. Похований у с. Бартатові (Городоцький р-н) неподалік Львова 22.09.2006 р. Він також спричинився до успішної діяльності УГКЦ у підпіллі.

Вічна їм пам'ять! Висловлюємо їм свою вдячність з молитвою, щоби Господь оселив душі їх там, де немає ні печалі, ні зітхання, а життя безконечне.

ймость Богдана ГУНКЕВИЧ

...З ЛЮБОВ'Ю У СЕРЦІ

У спареному номері часопису за липень-серпень 2006 року було надруковано статтю п. Івана Луця «Лікарі-католики — глобалізація та бідність», в якій подається об'ємний опис 22 конгресу Світової Федерації Асоціацій лікарів-католиків. Я ж у своєму листі хочу розповісти про одного з 400 учасників цього конгресу, бо відчуваю велику моральну потребу поділитись цим на сторінках саме Вашого часопису. Це розповідь про п. Любомира Дурбака з м. Городка Львівської області — великого Лікаря і надзвичайну людину.

У червні минулого року в мого чоловіка раптово почала підпухати нога. Спочатку на це не зверталося уваги, оскільки свя-

щенича робота дає дуже велике навантаження на ноги та й вдома завжди є робота. Але нога не тільки збільшувалась — вона почала боліти і щоразу більше. Нарешті настав момент, коли неминуче треба було звертатися до лікарів. Влітку лікарів у поліклініці обмаль, і ми звернулися у Лічницю ім. А. Шептицького, де зіткнулися з різними проблемами: здати аналізи того ж дня неможливо, бо треба було записатися раніше; на наступних 2-3 дні не записують, бо вже зайнято, а до лікаря черга. Так було втрачено 2 тижні. Коли ми звернулися в Лікарню швидкої медичної допомоги, то нам сказали, що операцію треба робити вже і негайно направили на дообстеження в Медичний університет. Обстеження показало, що відірваний тромб закрінився за 3 см від глибинної вени. Стояло питання життя і смерті.

Чоловік не хотів іти на операцію і ми поїхали в городок до п. Любомира Дурбака, який відразу прийняв нас, незнайомих йому людей, і тут же, незважаючи на втому та післяобідній час, почав оглядати мого чоловіка. Я спостерігала за точними і вправними рухами рук і дуже допитливим й уважним поглядом цього Лікаря — це були руки й очі Фахівця, який повністю перейнявся болем хворої людини, яка звернулася до нього. Так відбулося наше перше знайомство, а потім був місяць лікування, яке врятувало чоловіка від важкої недуги і операції, а в наступні півроку — щомісячний огляд. Мене вразили не тільки доступність і простота п. Любомира, але й та атмосфера спілкування, яка існує в хірургічному відділенні, яким він керує, де всі лікарі — друзі хворого, а медсестри, санітарки, працівники кухні стараються в той чи інший спосіб полегшити стан хворого і роблять це дуже щиро і самовіддано, з любов'ю у серці, а не тільки з обов'язку. При кожній зустрічі з п. Любомиром Дурбаком я дивуюся тій кількості сили й енергії цього сивочолого Лікаря і маю на це лише одну відповідь — це Господь нам посилає у наших терпіннях справжніх Людей, для яких бути Лікарем — не професія а Покликання. А тому я, насамперед, дякую Господу Богу за те, що, через хворобу, дав нам можливість пізнати таку достойну особу, як п. Любомир Дурбак, якому ми безмежно вдячні.

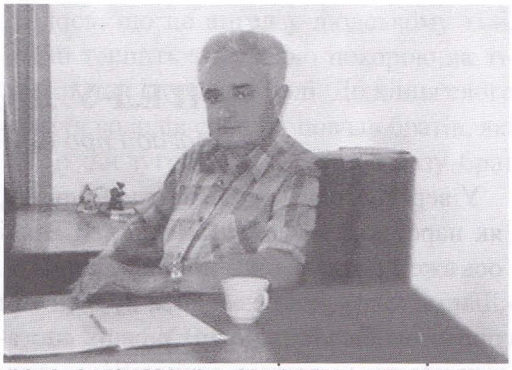

Але моя розповідь була б неповною, якби не згадала таких чудових лікарів як п. Володимир Мончак (м. Городок), п. Василь Восух з дружиною (м. Львів, ЛШМД), безвідмовних рятівників нашого здоров'я протягом багатьох років — чуйних, людяних, безмежно відданих своїй справі фахівців. Окремо хочу подякувати о. Василю Вороновському за численні молитви і Благословення, отцям Студитам, сестрам Йосифіткам, всім друзям-отцям, парафіянам і всім, хто у важкі хвилини був поруч.

Дякую Тобі, Господи, що Ти був з нами!

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
м. Бар, Вінницька обл.

АНГЕЛ У ЛЮДСЬКОМУ ТІЛІ

Спогади про о. Йосифа Новака, ЧСВВ

У вересні цього року минуло 90 років, як народився о. Йосиф Новак, ЧСВВ, і ось вже 2 роки, як він відійшов у вічність. Для мене він був незмінним духівником протягом багатьох років. У своїх спогадах про цього великого ісповідника віри хочу наголосити на його глибокій духовності.

Під час моїх перших знайомств, коли ще наша Церква перебувала в підпіллі, я запитав отця Йосифа:

— Знаю, що у вас, отче, є великий досвід душпастирської праці, чи не могли б ви поділитись ним, а також своїми знаннями з богослов'я?

На це питання отець Йосиф скромно відповів:

— У мене глибоких знань немає, тому що я вчився в семінарії під час війни. Це були тяжкі і непевні часи, насувалась нова загроза безбожного радянського режиму. Програма навчання була скороченою. Згодом я вдосконалювався і здобував знання, читаючи духовну літературу. І вам раджу читати більше духовних книжок, зокрема ті, які подає наша Церква.

І тут він відкрив невеличку шафу, де на поличці лежали різні книжечки.

— Ось візьміть собі ці книжки, вони є повчальними і глибоко духовними. Тільки, як прочитаєте їх, поверніть. Бо інколи буває так, що я свої книжки знаходжу зовсім в інших людей.

Це були часи, коли панував духовний голод на релігійну літературу. Тому такі книжки дуже швидко переходили з одних рук в інші. Дехто повністю переписував молитовники, а також необхідні високовартісні книжечки, і потім передавали свої рукописи іншим. Знайомство з отцем Йосифом було надзвичайною подією у моєму житті.

В отця Йосифа також було багато рукописів. Він постійно готувався до реколекцій, які давав підпільним групам братів і сестер. Цих реколекцій не можна забути. Вони були настільки високодуховними, що здавалося, наче це його власні пережиття чи з родинного життя, чи під час душпастирської праці, чи під час каторжних робіт на засланні у Сибіру.

Наприклад, образ Матері Божої отець вимальовував із почуття до своєї матері. Рідна мати отця Йосифа, давши своєму синові прекрасне виховання в християнському дусі, не забувала про нього до кінця свого життя. Коли отець, як ісповідник віри, не зрадивши її, був засланий у Сибір, його мати не могла спокійно перебувати у своїй домівці. Вона поїхала до свого сина і там перебувала з ним аж до його повернення в Україну. Залишивши село, родину, мати вирішила взяти частину терпінь, які дарував Господь її синові, і разом нести хрест за Греко-Католицьку Церкву. Їх об'єднувала любов до Господа Бога, до рідної Батьківщини. Це було справжнє геройство української жінки-матері.

Про свою матір отець Йосиф мало розповідав. Він більше згадував про сибі-

ряків, які прийняли його як високодуховного священика і шанували як свого пароха.

— Здається, що я був далеко від своєї родини, але між сибіряками я почувався так, немовби я був у своєму домі. Вони були дуже засмучені, коли ми вже були звільнені з каторги і повертались додому. Я не можу забути їхніх сліз. Дорогу вони нам оплатили своїм коштом, ще й продуктів дали. У мене були труднощі з пропискою у Львівській області, після повернення мене не хотіли прописувати, згідно з вказівкою вищих органів влади. Тож сибіряки писали мені і просили, щоб я знову вертався до них.

Одного разу отець Йосиф показував мені книжки і часописи видавництва Московської патріархії, кажучи:

— Якщо православні брати нам закидають неправдивість нашої віри, то я їм доводжу і на прикладах з їхніх публікацій, чи то про Непорочне Зачаття Діви Марії, чи про чистилище, чи інші відмінності, і тоді вони погоджуються зі мною. Тільки це слід робити делікатно, з любов'ю.

Свою місійну і душпастирську працю отець Йосиф виконував також на Поділлі. Він часто приїжджав до Бару, Мурафи, Жмеринки, де обслуговував католиків. Ще до сьогодні його згадують тутешні парафіяни як доброго усміхненого священика, який завжди був готовий послужити їм у кожній потребі, а особливо у святій Сповіді.

Та найбільшу святість отець Йосиф виявив під час своїх терпінь, переносячи важку недугу, перед своєю смертю.

Коли я зайшов до отця Йосифа у келію, де він лежав у своєму ліжку, то мені здавалось, що це ангел у людському тілі, який терпить з великою покорою як тілесні, так і душевні болі. До кінця свого життя володів собою і повчав братів, які його обслуговували. Одного разу брат сказав до нього:

— Бог про вас пам'ятає...

Він одразу звернув увагу:

— Дорогий брате, не говоріть Бог, а Господь Бог. Бо Він один є паном нашого життя. Шануймо це велике і святе ім'я.

Коли лежав у своєму ліжку, йому інколи здавалось, що він може підвестися і йти до церкви, до каплиці, щоб служити Службу Божу, і навіть деколи говорив:

Братику мій дорогий, підніміть мене на ноги, я так хочу відслужити Службу Божу, а якщо можна відвезіть мене до сестер і я б відслужив Святу Літургію. Може мені полегшає.

— Прошу отця, — відповідав брат, який його обслуговував, Господь Бог бачить вашу неміч, а щоб їхати треба дозволу отця ігумена. Ось ваша вервиця, моліться тут в келії.

— Прошу вас, попросіть отця ігумена до келії.

Коли увійшов ігумен монастиря отець Дам'ян, то отець Йосиф найперше подякував йому, а потім попросив дозволу відправити Службу Божу.

— Прошу отця, у вас є добрий намір і про це знає Господь, але Божа воля така, що вівтарем для вас служить оце ліжко, у якому ви постійно приносите жертву своїх терпінь. Будьте спокійні, Ісус завжди вас відвідує у Пресвятій Євхаристії. Він повністю єднається з вами у ваших терпіннях під час святого Причастя. Ваші терпіння є золотим скарбом для

всього нашого Василіянського Чину. І ми вдячні вам, отче, за ваш хрест, який ви щоденно несете у своїх терпіннях. Я захоплююсь вашою мужністю. Моліться за нас усіх, а ми молимося за вас.

Отець Йосиф після цих слів смиренно вибачився і, перепросивши отця ігумена, дякував йому.

— Дуже вам дякую, що провідали мене і дякую за напімнення, що вчите мене немічного довірятись Господу. Хай Господь благословить вас.

Коли я відвідував отця Йосифа, я відчував у цій келії великий спокій. Отець молився і, коли я привітався, він запитав:

— Звідки отець приїхав?

Коли я відповів на його запитання, почув лагідний тихий голос:

— Поздоровте всіх людей у вашому місті. Я часто приїжджав до Бару перед Великоднем сповідати. Там дуже добрі і милі люди. Хай Бог вам помагає у вашій праці.

Тоді я запитав про його терпіння, а отець з болем відповідав:

— Дуже тяжко доводиться терпіти. Я вас прошу, хоч краплиночку моїх терпінь візьміть на себе, бо болить мене всередині, як вдень, так і вночі. Прошу щоденної вашої молитви за витривалість. Про терпіння можна говорити багато, але їх зносити нелегко. Це щось таємниче. Ось дзвоник чую в коридорі, до мене йде Ісус Христос. Підведіть мене, брате, це велика подія для мене.

Отець Йосиф почав відмовляти молитву перед Святим Причастям. Кожне слово він вимовляв своїм дрижачим голосом з якимось трепетом і відчуттям та розумінням Пресвятої Євхаристії.

Після святого Причастя — мовчанка. Брат, положивши отця на подушку, теж мовчав. І тільки через декілька хвилин він спокійно промовив:

— Дякую Тобі, Ісусе, що нагодував мене своїм Тілом і Кров'ю. І вам, брате, дякую за послугу.

Обличчя отця випромінювало спокій, а очі вдивлялися в розп'яття Ісуса Христа на Голгофі. Цей погляд особливо виражав його святість у терпіннях.

Як свідчить брат Йоаким Староста, ЧСВВ, який був у келії, коли отець Йосиф помирав, смерть він сприйняв у душевному спокої. Його прийшли відвідати найближчі родичі, а також небіж — отець Атанасій Сольський Студійського уставу. Своїм поглядом отець висловив подяку присутнім і немовби благословив всіх, відтак закривши очі, прошепотів молитву «Отче наш» і заснув вічним сном. Його душа розсталася з тілом, очікуючи вічної нагороди у небі. У святості отця Йосифа немає сумніву. Він був і залишається гідним назви отця Василіянина впродовж цілого життя. І сьогодні нам є кого наслідувати. Особливо братам і отцям треба наслідувати наших достойних отців і братів, які відійшли у вічність.

КРОСВОРД "ПРИПОВІДКИ"

По горизонталі:

1. ... мудрістю будують і розумом його скріплюють. **6.** Хто ... відкидає, свою душу зневажає. **9.** Їж мед мій сину, бо то річ добра, і крижка меду тобі на ... солодка. **11.** Вухо, що чує, й ..., що бачить, - Господь створив одне й друге. **12.** ... праведних радість. **13.** Як ... твій голодний, нагодуй його хлібом, як хоче пити, подай води напитись. **14.** ... Господній то ненависть до зла. **15.** ... брехливий ненавидить правду. **16.** Як ... судить по правді бідних, престол його назавжди утвердиться.

По вертикалі:

2. Кого Бог любить, того й картає, як ... улюбленого сина. **3.** Хто за ... злом платить, від хати того зло не відійде. **4.** Господь любить чисте ..., хто має на устах у себе ласку, тому цар другом. **5.** Хто в словах здержливий, той має ... **7.** Славу випереджає ... . **8.** Як вода холодна людині в спразі, так добра ... з далекої країни. **10.** Благословенням праведників ... йде угору, устами грішників занепадає. **17.** Дурнота впилася дитині в серце, але навчальна ... прожене її геть від неї.

Відповіді на кросворд вміщений в МІСІОНАРІ за Вересень: ***1.Граніт. 2.Хата. 3.Хрест. 4.Гачок. 5.Хід. 6.Жар. 7.Язик. 8.Тиждень. 9.Час. 10.Вухо. 11.Фортуна. 12.Талант. 13.Пан. 14.Вузол. 15.Серце. 16.Нота. 17.Сніг. 18.Небо. 19.Вус.***

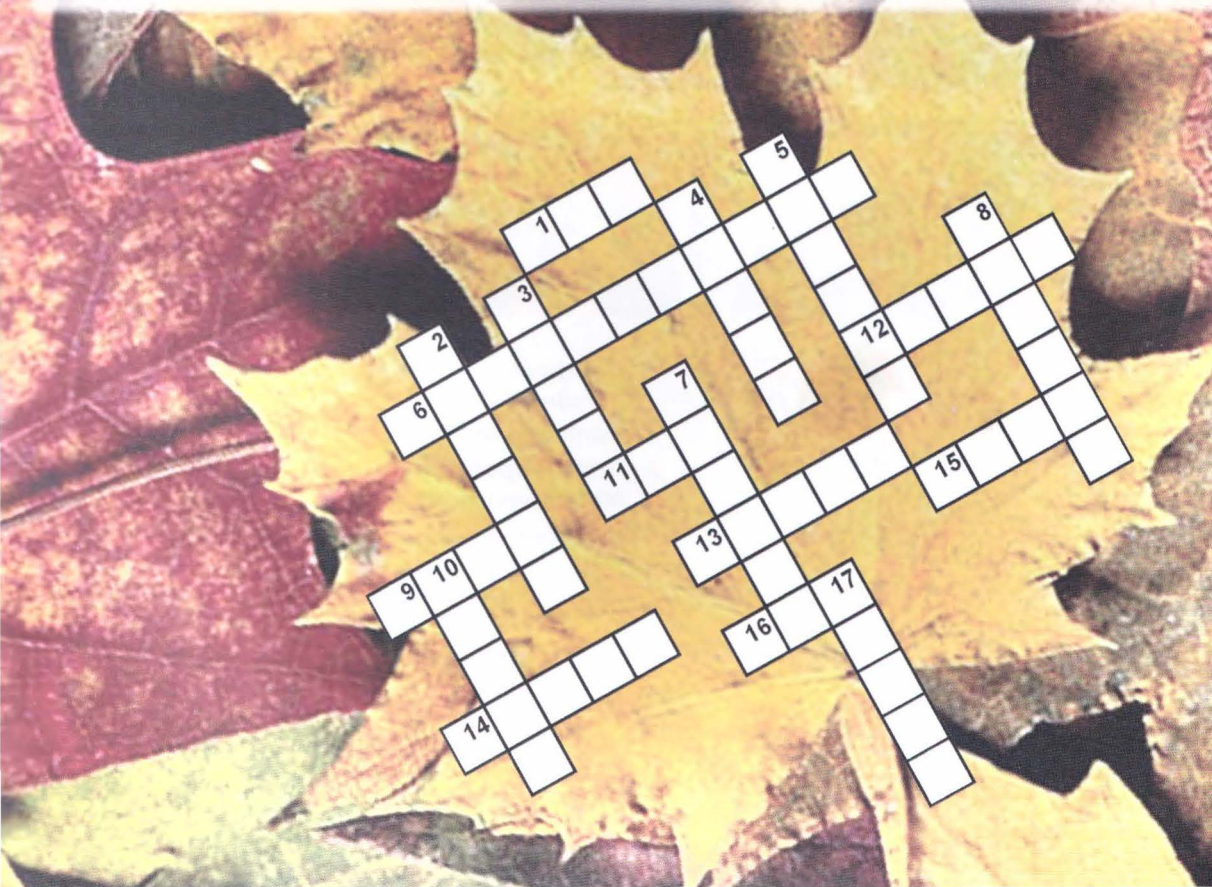

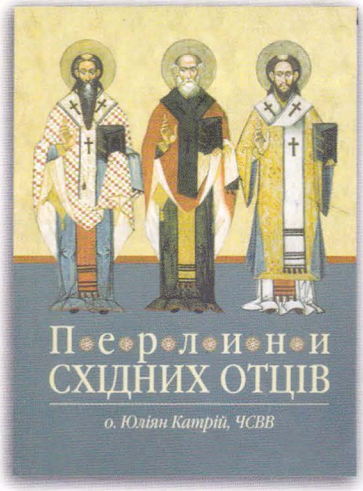

“Перлини Східних Отців”
Юліан Катрій, ЧСВВ
- Львів: Місіонер, 2006

Перед Вами — третє видання книги отця Ю. Катрія, яка є своєрідною енциклопедією творів Святих Отців. Вона цінна не лише для священиків, монахів і монахинь, а й для мирян. Віримо, що це видання послужить не тільки духовним особам, а й мирянам, які бажають іти за духовними вказівками Святих Отців.
Зібрані вислови Східних Отців Василія Великого, Івана Золотоустого, Єфрема Сирійського, Теодора Студита, Івана Касіяна та інших надхнених Богом мужів — справді дорогоцінні перлини мудрості, які втішать і навчать кожне серце, що шукає Бога.

“Коли всього, що ти маєш не досить”
Гарольд С. Кушнер
переклад з польської Мирослав Василь Куян.
- Львів: Місіонер, 2006

Популярний, перекладений багатьма мовами бестселер американського рабина-теолога Гарольда С. Кушнера. Це книга про непроминальну сутність нашого життя, про те, що воно мусить бути наповнене сенсом. Навіть коли ми розчаровуємося, нам може допомогти зрозуміти себе та довколишній світ Біблія, зокрема Книга Проповідника (Когелета).
Для кожного з нас щастя щоразу є надзвичайно близьким, але ми його не помічаємо, бо не розуміємо, чим воно є. Автор намагається показати нам шлях до справжнього розуміння сенсу нашої присутності у світі.

DEZHAVU studia
фото дизайн поліграфія

м. Львів,
вул. Енергетична, 7/14
тел.: 8 (032) 245-02-59
8 (050) 132-41-66

- ***Професійне студійне та виїздне ФОТО***
- ***Авторське відео***
- ***Дизайнерські послуги***
- ***Малотиражний лазерний друк***
- ***Додрукарська підготовка***
- ***Повний спектр поліграфічних послуг***